

Tall og analyse av barnehager 2018

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 15.02.2019

Innhold

Barn i barnehagen

- Dekningsgraden har økt
- Flere minoritetsspråklige barn i barnehage
- 7 av 10 barn som får spesialpedagogisk hjelp er gutter

Ansatte i barnehager

- Nesten 4 av 10 ansatte er barnehagelærere

Barnehager

- Kun 1 prosent av barna går i familiebarnehager
- Færre barn på venteliste
- 15 prosent av barnehagene har tatt stedlig tilsyn
- Mange friluftsbarnhager

Foreldrebetaling og moderasjonsordninger

- 33 500 husholdninger har fått redusert foreldrebetaling grunnet lav inntekt
- Søskenmoderasjon til 46 000 barn

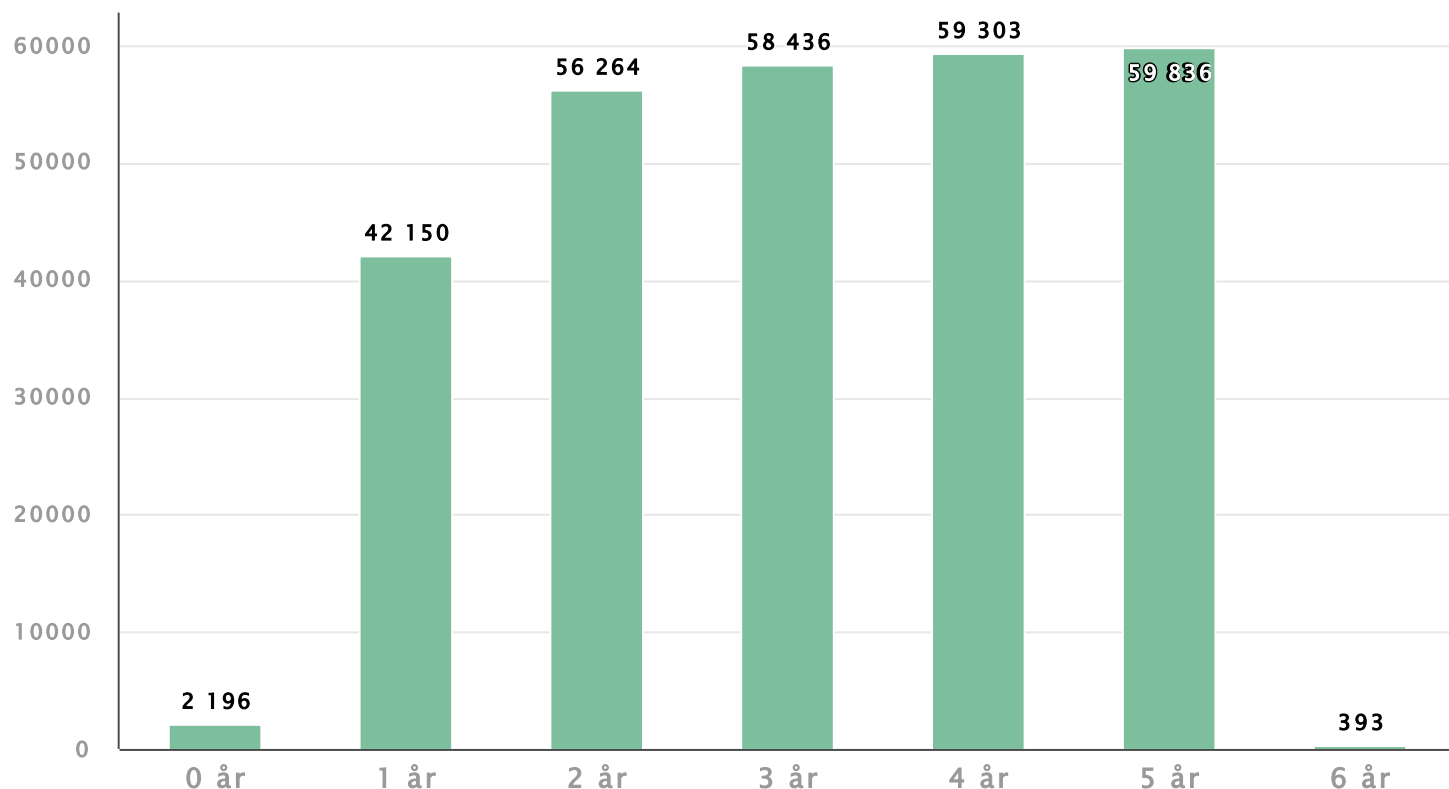
Barn i barnehagen

Det går 278 578 barn i barnehage viser tall for 2018. Det er 3000 færre barn enn i 2017. I gruppen 1-5 år går 91,7 prosent av barna i barnehagen. Det er en økning på 0,4 prosent siden 2017.

96 prosent av barna som går i barnehage har heltidsplass, og andelen har økt gradvis de siste årene. Heltidsplass betyr avtalt opphold på minst 41 timer i uken.

Diagram | Tabell | Last ned

Figur 1. Antall barn som går i barnehage etter alder. 2018. ≡

Kilde: Udir.no

Figur 1. Antall barn som går i barnehage etter alder. 2018.

0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år
2 196	42 150	56 264	58 436	59 303	59 836	393

Kilde: Udir.no

Flere tall om barn i barnehage ligger på udir.no/statistikk.

Dekningsgraden har økt

91,7 prosent av barn mellom 1 og 5 år går i barnehage i 2018. Det er en svak økning fra 2017. Den største

økningen er blant ett-åringene.

Tabell 1 Andel barn i barnehage

Alder	2014	2015	2016	2017	2018
0 år	3,6	3,7	4,0	3,9	4,0
1 år	68,5	69,7	71,7	72,1	73,2
2 år	91,3	91,6	92,3	92,9	93,2
3 år	95,5	95,7	95,9	96,1	96,4
4 år	97,0	96,9	97,2	97,3	97,2
5 år	97,5	97,3	97,5	97,6	97,6
1-5 år	90,2	90,4	91,1	91,3	91,7
1-2 år	80,1	80,7	82,0	82,5	83,4

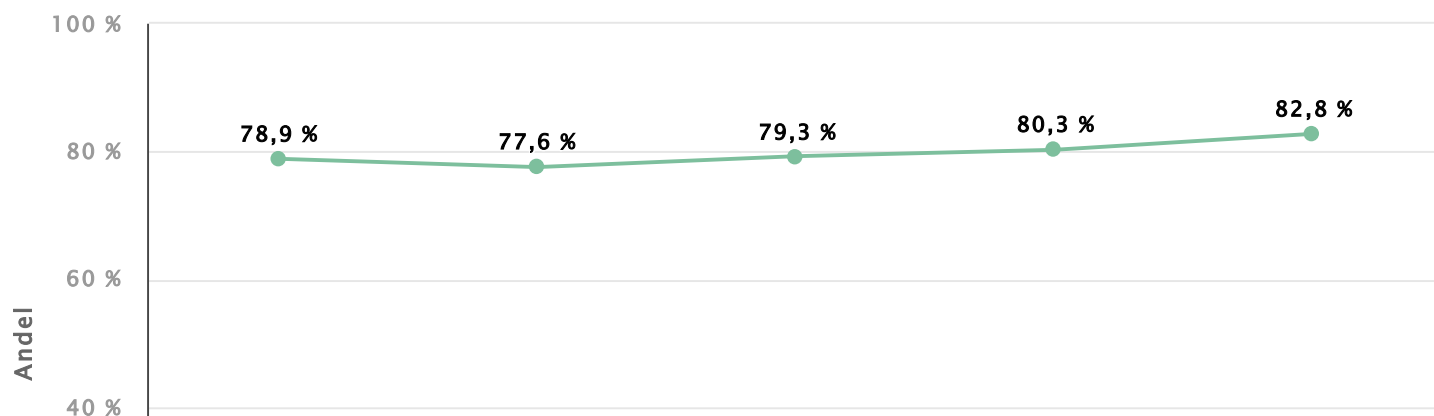
Flere minoritetsspråklige barn i barnehage

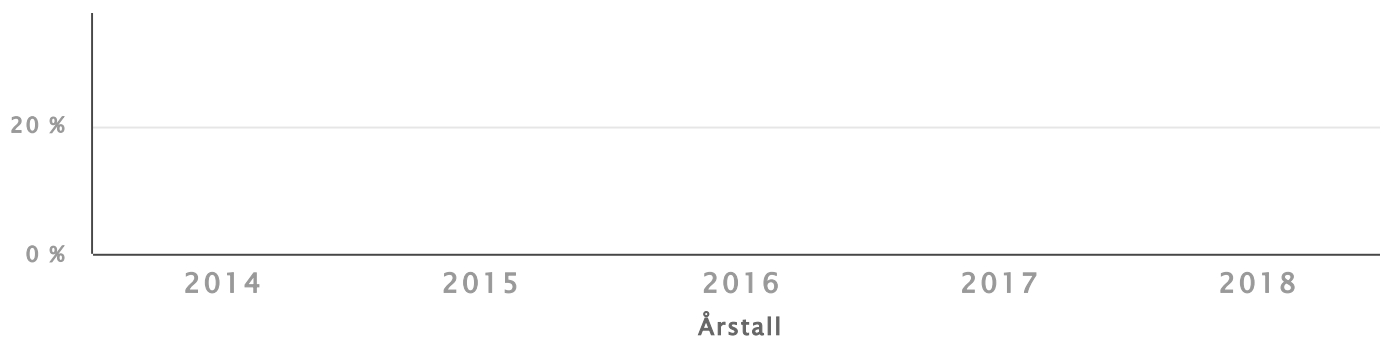
Det er 50 900 minoritetsspråklige barn i barnehage i 2018, en økning på 4,6 prosent fra 2017. De siste fem årene har det vært en jevn økning i minoritetsspråklige barn i barnehage i alle aldersgrupper.

82,8 prosent av innvandrerbarn går i barnehage (SSB) i 2018. Det er en økning på 2,5 prosentpoeng fra 2017.

Diagram | Tabell | Last ned

Figur 2 Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn

Kilde: SSB

Figur 2 Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn

	2014	2015	2016	2017	2018
Andel	78,9 %	77,6 %	79,3 %	80,3 %	82,8 %

Kilde: SSB

Definisjoner - minoritetsspråklige barn og innvandrerbarn

Minoritetsspråklige barn er definert ved at både barnet og barnets foresatte har et annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk.

Innvandrerbarn Antall barn 1-5 år med innvandrerbakgrunn, eksklusive barn med landbakgrunn fra Danmark, Sverige, Irland, Storbritannia, USA, Australia og New Zealand. Omfatter innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre ([SSB](#)).

Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn: Minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år eksklusive utvalgte land ([SSB](#)).

Tabell 2. Antall minoritetsspråklige barn i barnehage.

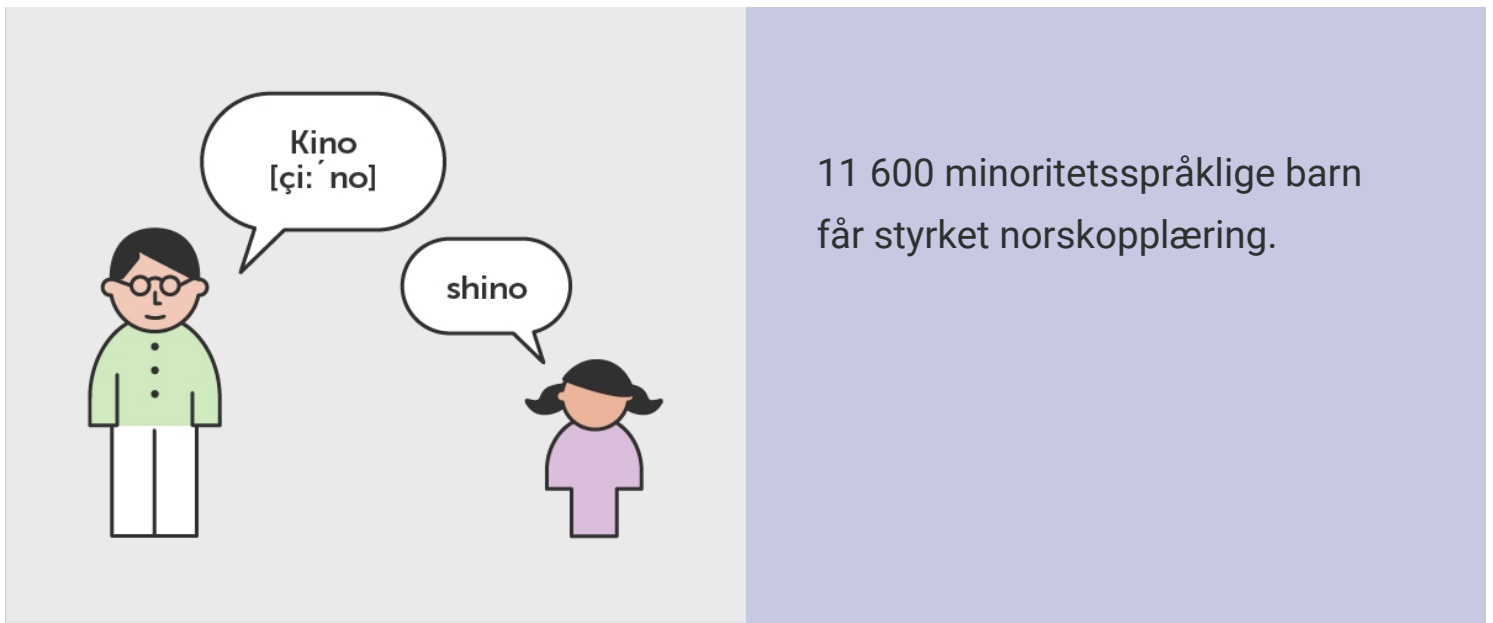
År	2014	2015	2016	2017	2018
Totalt	41 265	43 429	46 329	48 716	50 945

Totalt er 18 prosent av barn i barnehagen minoritetsspråklige. De fleste av de 10 største kommunene ligger over landsgjennomsnittet. Drammen og Oslo har størst andel minoritetsspråklige barn i barnehage.

Tabell 3. Minoritetsspråklige barn i de 10 største kommunene. 2018.

	Minoritetsspråklige barn i barnehage	Barn i barnehage totalt	Andel
Bergen	2652	15 144	18 %
Bærum	1437	7583	19 %
Drammen	1208	3477	35 %
Fredrikstad	860	3756	23 %
Kristiansand	859	4927	17 %
Oslo	11 104	36 915	30 %
Sandnes	1000	4857	21 %
Stavanger	1532	7433	21 %
Tromsø	571	4319	13 %
Trondheim	1636	10 746	15 %
Nasjonalt	50 945	278 578	18 %

Det er flere minoritetsspråklige barn i kommunale barnehager enn i private. I private barnehager er 14 prosent av barna minoritetsspråklige, mens andelen er 22 prosent i kommunale barnehager.

11 600 minoritetsspråklige barn i barnehage får styrket norskopplæring i form av ekstra personalressurser. Det utgjør 23 prosent av de minoritetsspråklige barna som går i barnehage.

7 av 10 barn som får spesialpedagogisk hjelp er gutter

I 2018 fikk 8800 barn spesialpedagogisk hjelp i barnehagen. Det tilsvarer 3,2 prosent av barna i barnehagen. Det har vært en svak, men jevn økning i andelen barn som får spesialpedagogisk hjelp de siste fem årene.

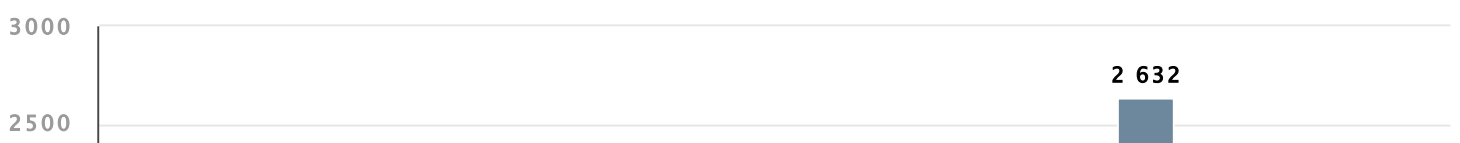
Tabell 4. Antall og andel barn som får spesialpedagogisk hjelp.

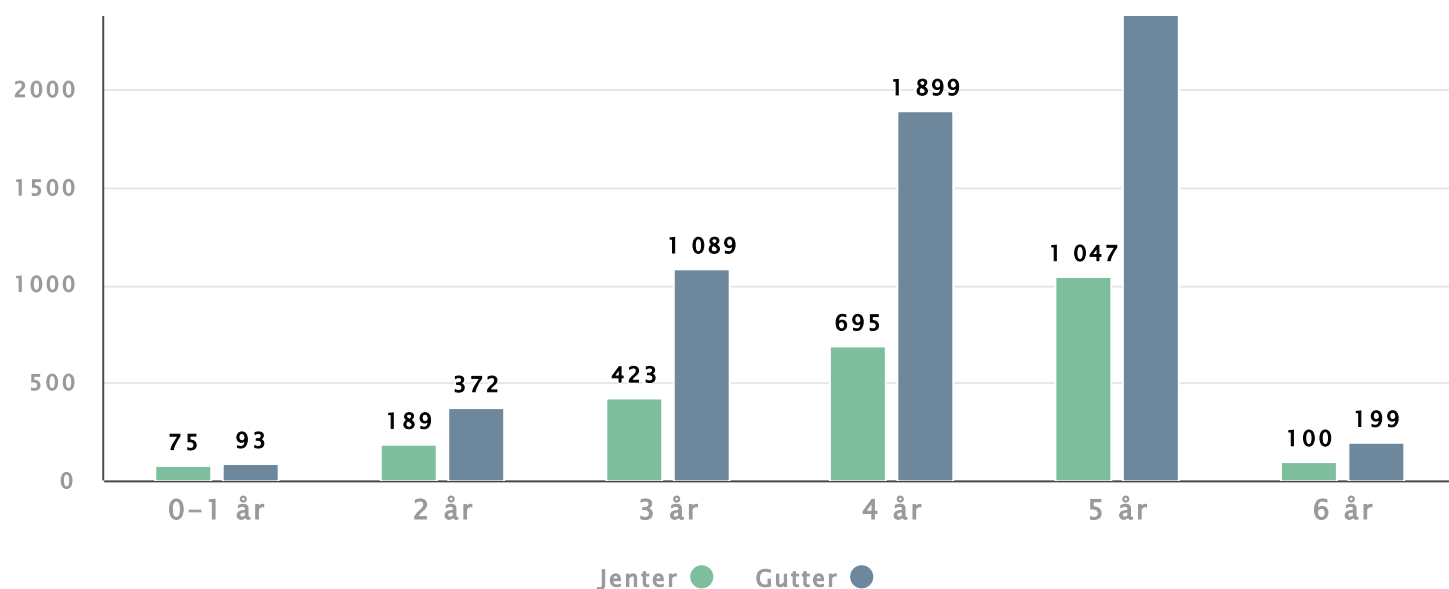
	2014	2015	2016	2017	2018
Antall barn med enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp	7799	7950	8290	8674	8813
Andel av alle barn i barnehage	2,7 %	2,8 %	2,9 %	3,1 %	3,2 %

71 prosent av de som får spesialpedagogisk hjelp i barnehagen er gutter. Overvekten av gutter er større i aldersgruppen 3-5 år enn for de yngste barna. 2018 er første gang vi samler inn tall på spesialpedagogisk hjelp fordelt på kjønn.

Diagram |
 Tabell |
 Last ned

Figur 3. Barn i barnehage med spesialpedagogisk hjelp, fordelt på kjønn. 2018

Kilde: Udir.no

Figur 3. Barn i barnehage med spesialpedagogisk hjelp, fordelt på kjønn. 2018

	0-1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år
Jenter	75	189	423	695	1 047	100
Gutter	93	372	1 089	1 899	2 632	199

Kilde: Udir.no

Andelen barn som får spesialpedagogisk hjelp øker med alder. 6,1 prosent av 5-åringene i barnehagen får spesialpedagogisk hjelp. Til sammenligning får bare 3,7 prosent av elevene på 1.trinn spesialundervisning ([GSI 2018](#)).

Tabell 5. Andel barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp i barnehagen.

0-1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år	Totalt
0,4 %	1,0 %	2,6 %	4,4 %	6,1 %	76,1 %	3,2 %

Blant 6-åringene, barn med utsatt skolestart, får 76,1 prosent spesialpedagogisk hjelp.

148 barn som ikke går i barnehage fikk spesialpedagogisk hjelp i 2018, en nedgang på 95 barn fra 2016. Blant disse er det flest 1- og 2-åringene.

Rett til spesialpedagogisk hjelp

Barnehageloven § 19 a slår fast at barn under opplæringspliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp dersom de har særlige behov for det. Dette gjelder uavhengig av om barnet går i barnehage.

Ansatte i barnehager

I 2018 ble det utført 77 100 årsverk i barnehagene. De fleste årsverkene, 64 100 går til pedagogiske ledere og annen grunnbemanning.

Grunnbemanning er de som jobber direkte med barna.

Flere årsverk i barnehagene

Det har vært en økning på nesten 3400 årsverk til stillingstypen pedagogiske leder fra 2017 til 2018. 10 prosent av de pedagogiske lederne (målt i årsverk) har dispensasjon fra utdanningskravet. Samtidig har det vært en nedgang på omtrent 2000 årsverk til annen grunnbemanning. Økningen i årsverk til grunnbemanning har ført til økt bemanningstetthet i barnehagen (Nye barnehagenormer - hva er status?).

Hva betyr grunnbemanning?

De ansatte i barnehagen består av styrere, grunnbemanning og øvrige ansatte. Grunnbemanningen består av pedagogiske ledere og andre ansatte som jobber direkte med alle barna i barnehagen. I tillegg til styrere og grunnbemanning er det ansatte som gir særskilt språkstimulering til minoritetsspråklige barn, ansatte som jobber med barn som krever ekstra ressursinnsats og andre ansatte som vaktmestere og merkantilt personale.

Tabell 6. Årsverk etter stillingskategori.

Stilling	2014	2015	2016	2017	2018
Styrere	5043	4846	4803	4822	4783
Pedagogiske ledere	23 639	24 675	24 967	25 583	28 970
Annen grunnbemanning*	38 690	37 747	37 646	37 123	35 165
Årsverk til særskilt språkstimulering	435	384	387	403	399
Årsverk til barn som krever ekstra ressursinnsats	3795	3679	3984	4359	4566
Øvrige personale**	3394	3320	3242	3244	3220
Totalt	74 998	74 647	75 033	75 534	77 101
Lærlinger	1670	1612	1728	1601	1 611

*For 2013-2016 er stillingene «assistent», «øvrig barnehagelærer» og «barne- og ungdomsarbeidere» slått sammen til kategorien «annen grunnbemanning».

**I øvrig personale inngår blant annet vaktmester, kjøkkenpersonale og merkantilt/ administrativt personale.

Definisjon av årsverk

Med ett årsverk menes den tid en fulltidsansatt i en barnehage arbeider, det vil si 37,5 timer per uke i 12 måneder (iberegnet ferie). For deltidsstillinger regnes arbeidstiden om til årsverk. Det kan for eksempel være stillinger med redusert timetall per uke eller arbeidsfri deler av året utover vanlig ferieavvikling. En stilling med

arbeidstid for eksempel 25 timer per uke, registreres med 0,67 årsverk ($25/37,5=0,67$). Antall årsverk er derfor ikke det samme som antall ansatte. Vikarer ved korte sykefravær eller annet kort fravær inngår ikke i beregningen av årsverk.

Du finner mer statistikk om årsverk på udir.no/statistikk.

Nesten 4 av 10 ansatte er barnehagelærere

Det er totalt 40 prosent barnehagelærere i grunnbemanningen, i tillegg har 1 prosent annen pedagogisk utdanning som tilsvare kravet til pedagogisk leder. 20 prosent er barne- og ungdomsarbeidere. Andelen med barnehagelærerutdanning er like høy i private og kommunale barnehager, mens andelen barne- og ungdomsarbeidere er vesentlig høyere i kommunale barnehager (udir.no/statistikk). I familiebarnehager er andelen barnehagelærere på 19 prosent. Nær en tredjedel av de ansatte har ikke høyere utdanning eller fagarbeiderutdanning, andelen er høyest i private barnehager.

Tabell 7. Utdanning blant ansatte i grunnbemanningen.

	2016		2017		2018	
	Årsverk	Andel	Årsverk	Andel	Årsverk	Andel
Barnehagelærer	23 479	37 %	23 938	38,2 %	25 511	39,8 %
Pedagogisk utdanning som tilsvare utdanningskravet til pedagogisk leder	694	1 %	745	1,2 %	755	1,2 %
Annen pedagogisk utdanning*	*	0 %	1120	1,8 %	1326	2,1 %
Annen universitets- og høyskoleutdanning	2221	4 %	1247	2,0 %	1291	2,0 %
Barne- og ungdomsfagarbeiderfag	12 733	20 %	12 495	19,9 %	12 897	20,1 %
Annen fagarbeiderbakgrunn	1830	3 %	2818	4,5 %	3219	5,0 %
Annen bakgrunn	21 680	35 %	20 316	32,4 %	19 116	29,8 %
Totalt	62 637		62 637		64 114	

*For 2016 finnes ikke en egen kategori «annen pedagogisk utdanning». Ansatte med annen pedagogisk utdanning ligger under «annen universitets- og høyskoleutdanning».

Tallene gjelder alle barnehagetyper.

Slik beregnes tallene for ansattes utdanning

Tallene for ansattes utdanning viser den høyeste fullførte utdanningen til ansatte i grunnbemanningen. Grunnbemanningen er de ansatte i barnehagen som jobber direkte med barna. Andelen beregnes ut fra årsverk til ansatte med ulik utdanningsbakgrunn i prosent av årsverk til grunnbemanning totalt.

Kategorien barnehagelærer brukes for barnehagelærerutdanning eller førskolelærerutdanning. Barnehagelærerutdanning inkluderer ikke ansatte med annen pedagogisk utdanning som tilsvarer utdanningskravet til styrer eller pedagogisk leder.

Barnehager

Det er 5788 barnehager i Norge, nesten 100 færre enn i 2017. Det blir først og fremst færre av de minste barnehagene, både familiebarnehager og ordinære barnehager med under 26 barn.

Tabell 8. Antall barnehager etter barnehagetype.

Barnehagetype	2014	2015	2016	2017	2018
Ordinære*	5395	5338	5288	5226	5173
Familiebarnehager**	689	632	578	537	498
Åpne barnehager	121	117	114	113	117
Totalt	6205	6087	5980	5876	5788

*Inkluderer også barnehager som er kombinerte ordinære/familiebarnehager

**Inkluderer også barnehager som er kombinerte åpne/ordinære

47 prosent av barnehagene er kommunale og 53 prosent er private. 50 prosent av barna går i kommunale barnehager.

Tabell 9. Antall barnehager etter eier (alle barnehagetyper).

	2014	2015	2016	2017	2018
Kommunal	2886	2821	2774	2722	2695
Privat	3319	3266	3206	3154	3093
Totalt	6205	6087	5980	5876	5788

Kun 1 prosent av barna går i familiebarnehager

98,6* prosent av alle barn i barnehage går i en ordinær barnehage. Tallet på barn i familiebarnehage har gått ned flere år på rad. I 2018 gikk 3900 barn i familiebarnehage. De fleste barn som går i familiebarnehage er under 3 år.

*rettet 01.04.2019

Tabell 10. Antall og andel barn i familiebarnehager 2014-2018.

Alder	2014	2015	2016	2017	2018
Små barn (0-2 år)	3759	3298	3046	2895	2648
Store barn (3-6 år)	1388	1319	1421	1304	1216
Totalt	5147	4618	4467	4199	3864
Andel som går i familiebarnehage	1,8 %	1,7 %	1,6 %	1,5 %	1,4 %

Stabil gruppestørrelse

Med gruppestørrelse menes hvor mange barn det vanligvis er i de stabile gruppene som en personalgruppe har ansvar for.

For de yngste barna (0–2 år) er den vanligste gruppestørrelsen 9 barn. For de eldste barna (3–5 år) er den 18. For aldersblandede grupper er også 18 barn den vanligste gruppestørrelsen. Gruppestørrelse sier ikke noe om hvor mange ansatte det er per barn, men om hvor mange andre barn det enkelte barn forholder seg mest til i det daglige

Det stor variasjon i gruppestørrelse. Blant annet ser vi at selv om 9 er vanligste gruppestørrelse for små barn, har nesten 1100 barnehager 14 barn eller flere i småbarnsgruppene. For barnehager med over 75 barn er 14 vanligste gruppestørrelse for små barn. For barnehager med over 100 barn er vanligste gruppestørrelse 24 for store barn.

Færre barn på venteliste

Per 15.12.2018 var det totalt 5395 barn på venteliste for å få barnehageplass. Det er 2162 færre enn i 2016. Barn på venteliste viser til barn det er søkt plass for, men som ikke har fått innvilget plass per 15. desember 2018.

Alle landets kommuner oppfyller retten til plass. 2400 av barna på venteliste er 0 år eller 1-åring født etter fristen.

At et barn står på venteliste sier ikke noe om hvor lenge det er siden barnet har søkt om plass. Etterhvert som retten til plass er utvidet ser det ut til at søking og tildeling av plasser i større grad skjer fortløpende i stedet for at det er knyttet til et hovedopptak. Nesten alle kommuner har ulike varianter av supplerende opptak.

Les mer om rett til plass på udir.no.

Tabell 11. Barn på venteliste per 15.12.

Alder	0 år	1 år uten rett til plass	1 år med rett til plass	2 år	3 år	4 år	5 år	Sum barn
2014	2398	1263	1882	1178	800	551	262	8334
2015	3883	1420	2017	1300	854	581	356	10 411
2016*	2790	1707	1189	1173	639	525	308	8331
2017**	2337	460	1492	835	486	333	219	6162
2018	2049	383	1225	755	449	326	208	5395

*Retten til plass ble utvidet til å gjelde 1-åring født i september og oktober.

**Retten til plass ble utvidet til å gjelde 1-åring født i november.

15 prosent av barnehagene har tatt stedlig tilsyn

44 prosent av barnehagene har hatt stedlig og/eller skriftlig tilsyn etter barnehagelovens § 16 i løpet av de siste tolv månedene. Dette er en nedgang på 5 prosentpoeng fra 2017. Det er nesten 600 flere private barnehager enn kommunale som har hatt tilsyn.

Skriftlig tilsyn er når kommunen gjør vurderinger kun ved bruk av skriftlig dokumentasjon.

15 prosent av barnehagene har hatt stedlig tilsyn, som vil si at kommunen har gjennomført intervjuer eller vært på befaring i barnehagen.

Stedlig tilsyn er når kommunen gjør intervjuer eller besøker barnehagen.

Du finner statistikk om tilsyn i barnehager på udir.no/statistikk.

Hva er tilsyn?

Kommunen som barnehagemyndighet fører tilsyn med både kommunale og private barnehager. Det kan ha vært enten skriftlig tilsyn, stedlig tilsyn eller begge deler. Det samles ikke inn opplysninger om hvilke områder tilsynet er utført på eller hva som var resultatet av tilsynet.

At barnehagen har hatt tilsyn betyr at det finnes en tilsynsrapport som er tilgjengelig i kommunen. Om en barnehage har hatt tilsyn eller ikke sier ikke noe om kvaliteten ved barnehagen.

Stedlig tilsyn viser til tilsyn der kommunen har gjennomført intervjuer og/eller befaring for å supplere den skriftlige dokumentasjonen. Det samles ikke inn opplysninger om hvilke områder tilsynet er utført på eller hva som var resultatet av tilsynet.

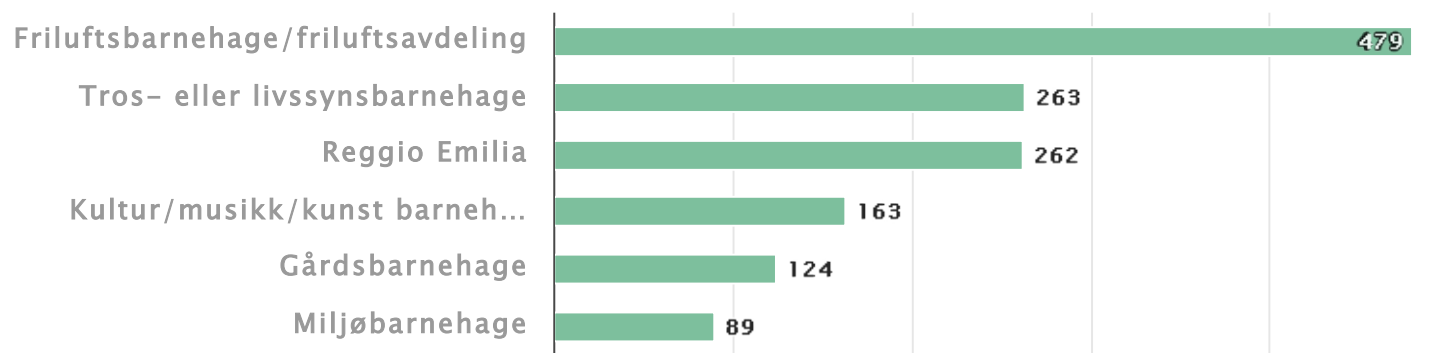
Skriftlig tilsyn betyr at kommunen har gjort vurderinger utelukkende basert på skriftlig dokumentasjon. Det samles ikke inn opplysninger om hvilke områder tilsynet er utført på eller hva som var resultatet av tilsynet.

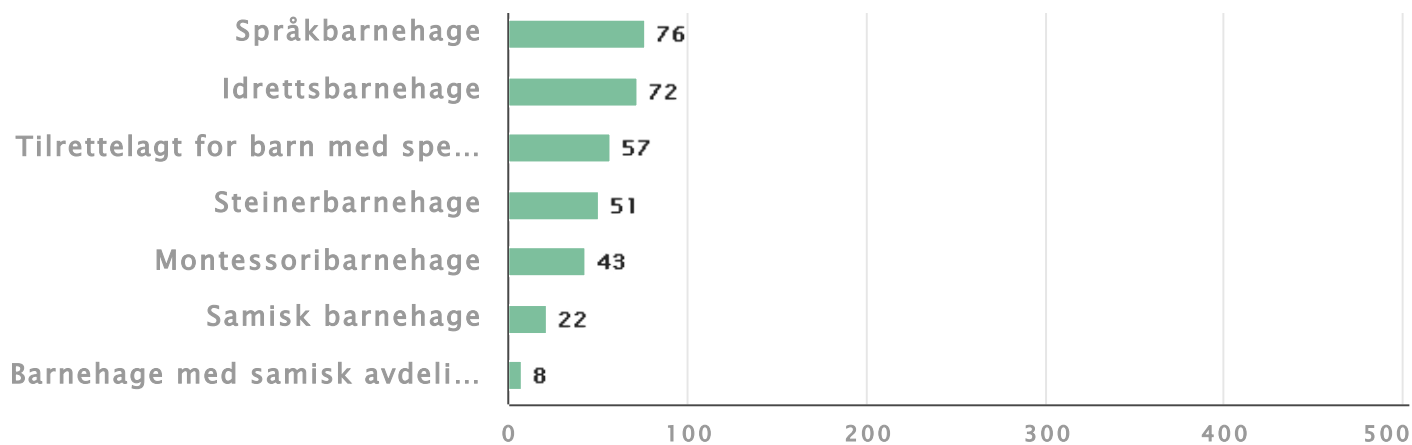
Mange friluftsbarnhager

1511 barnehager oppgir å ha en profil som legger føringer for det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Friluftsbarnhage er den vanligste profilen – totalt oppgir 479 barnehager at de er en friluftsbarnhage eller har en friluftsavdeling. Det utgjør 8 prosent av alle barnehager.

Diagram | Tabell | Last ned

Figur 4. Barnehager med pedagogisk profil

Kilde: Udir.no

Figur 4. Barnehager med pedagogisk profil

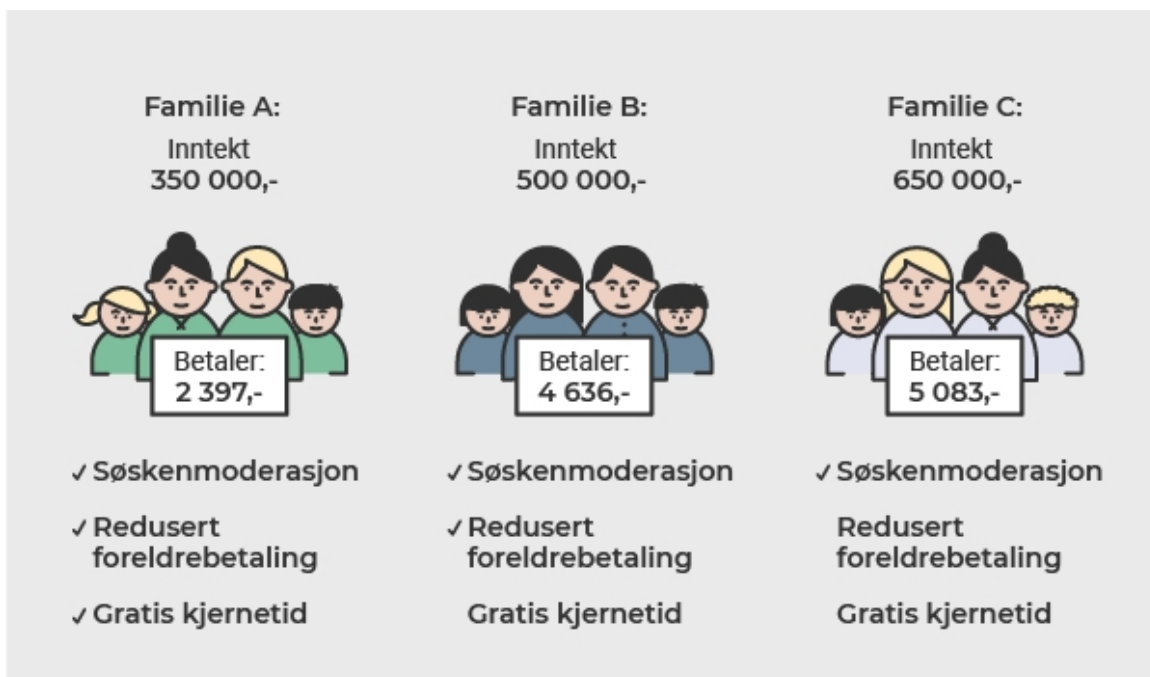
	Friluftsbarnhage/friluftsavdeling	Tros- eller livssynsbarnhage	Reggio Emilia	Kultur/musikk/kunst barnhage
Antall barnehager (barnehager kan krysse av for inntil to profiler)	479	263	262	163

Kilde: Udir.no

Foreldrebetaling og moderasjonsordninger

Foreldre skal ikke betale mer enn maksprisen for en barnehageplass. For 2018 er maksprisen 2910 kroner per måned, og totalt 32 010 kroner per år. I tillegg til makspris kan barnehagen ta kostpenger som dekker mattilbudet i barnehagen. Det er også lovpålagt med søskenmoderasjon.

For å sikre at barn fra familier med lav inntekt har anledning til å gå i barnehage er det innført moderasjonsordninger. Ingen skal betale mer enn 6 prosent av inntekten til barnehagen. For 2018 gjelder denne ordningen for familier med en samlet inntekt under 533 500 kroner. Familier med inntekt under 450 000 kroner hadde også rett til 20 timer gratis tid i barnehagen per uke i 2018.

33 500 husholdninger har fått redusert foreldrebetaling grunnet lav inntekt

Alle kommuner følger det nasjonale minstekravet til redusert foreldrebetaling. I tillegg har en del kommuner mer generøse ordninger for husholdninger med lav inntekt.

Totalt 33 459 husholdninger har fått reduksjon i foreldrebetaling grunnet lav inntekt i 2018. Til sammen har 41 900 barn fått lavere oppholdsbetaling og 26 000 barn fått gratis kjernetid på grunn av lav inntekt. Det er 4500 flere husholdninger og nærmere 6200 flere barn som får inntektsredusert foreldrebetaling sammenlignet med 2017. Det er også 5000 flere barn som får gratis kjernetid i barnehage. 1868 barn har i tillegg friplass i barnehage.

Kommunene brukte over 644 millioner kroner til redusert foreldrebetaling grunnet lav husholdningsinntekt i 2018. Det er 146 millioner kroner mer enn i 2017.

Søskenmoderasjon til 46 000 barn

88 prosent av kommunene har 30 prosent søskenmoderasjon for barn 2, som er kravet i forskrift. De andre kommunene har ordninger som går utover minimumskravet. 44 027 barn får søskenmoderasjon som barn nummer 2. og 2050 barn får søskenmoderasjon som barn nummer 3. Alle kommuner har 50 prosent eller høyere søskenmoderasjon for barn nummer 3, som er kravet i loven.

